

Változtatás átvezetésére

kötelezett példány:

nem kötelezett példány:

Példány sorszám:

Fogászati asszisztens feladatai kompozíciós tömés készítésekor MP 008.ST

Készítette: Kovács Szilvia
fogászati asszisztens

Átvizsgálta: Dr. Márton Ildikó
a Konzerváló Fogászat Tanszék vezetője

Jóváhagyta: Dr. Bágyi Kinga
a Fogorvostudományi Kar dékánja

M ó d o s í t á s o k		
Sorszáma	Dátuma	Leírása
1.	2010. 05.03	Előlap módosítása
2.	2019.11.18.	Előlap módosítása
3.		

1, Cél: A fogszuvasodás által roncsolt kemény fogszöveteken keletkezett hiány idegen, esztétikus anyaggal /töméssel/ történő pótlása. A fog anatómiai formájának és rágóképeségének helyreállítása.

2,Alkalmazási területe: I., II., III., IV., és V., oszt. kavitásokba

3, Kompozíciós tömőanyagok alkotó elemei:

- Szerves váz /Bowen féle műgyanta/
- Szervetlen töltőanyag /Kvarc, speciális üvegkristály, vagy más szemcséket tartalmaz/
Feladata: növeli a szakító és nyomószilárdságot
- Az előbbi kettőt egymáshoz rögzítő kötőanyag
/ a kötőanyag szerves szilícium vegyület /szilán/ amely kémiai kötéssel kapcsolja egymáshoz a szerves vázat és a szervetlen töltőanyagot/.

4, A kompozíciós tömőanyagok fajtái:

a, Kémiai kötésűek

- paszta-paszta típusú

Előnyük: Az alkotóelemeket az előirt arányban és ideig összekeverve a kötési reakció megindul és minden egyéb külső beavatkozás nélkül a tömés megkeményedéséig végbemegy.

Hátrányuk: A keverés során az anyagba került légbuborékok miatt porózussá válnak, ami a mechanikai tulajdonságukat károsítja és a tömés későbbi elszíneződéséhez vezet. Az ilyen típusú tömőanyagok kötése általában csak 24 óra múlva fejeződik be, ezért a polírozást csak ezután végezhetjük el.

b, Fotopolimerizációs /fényrekötő/

- egykomponensű, fényre kötő paszta

Ezek a tömőanyagok fotoiniciátort tartalmaznak, amely fény hatására széttesik és beindítja a polimerizációs folyamatot.

Előnyük: Mivel egy paszta rendszerűek, keverést nem igényelnek.

A tömőanyagot közvetlenül a kavitásba visszük és tömörítjük, majd a lámpával az előirt ideig és módon megvilágítjuk. Ezt az anyagot nagyobb üregeknél rétegenként kell a kavitásba bevinni, mert a lámpa fénye csak egy megadott rétegvastagságot képes átfogni. Kötési idejük 40-60 sec.megvilágítás után azonnal kidolgozhatók és polírozhatók.

Hátrányuk: Izolálási és kondenzálási hiányosság és egyéb hibák esetén a széli záródás hiányos lehet, ahol könnyen kialakulhat secunder caries. Alkalmazásuk szinte kivétel nélkül Kofferdam izolálást igényel.

5, Kompozíciós tömőanyagok:

a, Keverési módja:

- Paszta-paszta típusú
1:1 arányban keverjük erre a célra gyártott papírlapon, gyorsan, buborék mentesen műanyag eszközzel. Kézzel ne érintsük!

b, Kiszerezése:

- Tubusos
Alkalmazása könnyebb, takarékosabb is, mert az orvos csak annyit vesz ki belőle amennyit felhasznál. Kézzel ne érintsük! Fénybe ne tartsuk, mert beindul a polimerizációs folyamat és így a felül levő réteg már nem használható. Erős fény, nagy meleg esetén a műtőlámpa fényerejét csökkenteni kell.
- Kapszulás
Ez a legtakarékosabb mert kinyomása pisztollyal történik, közvetlenül az üregbe. A megmaradt tömőanyag levegővel és fényel nem érintkezik.

6, Műszerasztal előkészítése:

- folyadék tárolására alkalmas üvegek / alkohol, hidrogén-peroxid, CHX/
- előzetesen fertőtlenített acélfűrők /könyökdarabba/
- gyémánt FG fűrők és csiszolók / turbinába/
- vatta, vattarolni
- faékek
- fényvezetőékek (mindhárom méretben)
- kézidarabok /könyök, turbina/
- steril műszertálcák, eszközök
steril műszertálca eszközei: tükör, szonda, csipesz, speciális bevonatú anyagbevivő és tömörítő műszerek Williams tömő, gömbtömő, exkavátor, Heideman spatula, olló,
- polírozó harang, kefe és polírozó paszta
- egyszer használatos fecskendő, kanül
- nyálszívó, pohár, partedli, papírvatta,
- artikulációs papír
- celluloid csík és korona
- Hawe neos matrica
- polírozó csíkok és korongok

- műanyag spatula

7, Munkasztal előkészítése:

- alábélelő cementek:

a. por-folyadék típusú:/foszfát cement, polikarboxilát cement,
üvegeionomer cementek /pl.Vitrebond/

b. sz.e. külön sapkázó anyagot is /kalciumhidroxid cement pl. Dycal/

- üveglap, keverő spatula
- műanyag keverő spatula
- fotopolimerizációs lámpa
- Kofferdam készlet
- Depur paszta

8, Az asszisztens feladatai kompozíciós tömés készítésekor:

- a beteg elhelyezése a fogászati kezelőszékben
- a beteg öltözékének védelmére nyakába nyálkendőt helyezünk
- az orvos utasítása szerint előkészítjük a megfelelő érzéstelenítő szert
- cavitás alakításnál segédkezés /kampózás/
- az orvos cavitás alakítás, tisztítás és szárítás után jelzi, hogy az asszisztens megkeverheti a megfelelő alábélelő anyagot. Kompozíciós tömőanyagok alá Cinkoxid-eugenol tartalmú cementet nem szabad tenni, mert a kompozíciós tömőanyag nem fog megkötni. A sapkázó anyagot /Dycal/ 1:1 arányban keverjük és gömbtömővel helyezik az üvegbe. A por-folyadék típusú anyagot üveglapon, fém spatulával keverjük alap vagy dublir sűrűségűre.
Az üvegeionomer cementeket /pl.Vitrebond/ előre gyártott papírlapon műanyag spatulával keverjük a gyártó cég által meghatározott arányban.
- kompozíciós tömések előtt az orvos kúpkefével polirpasztával lepolírozza a fogat.
- megfelelő fogsint kiválasztjuk
- a zománc kondicionálása / 30%-os ortofoszforsavval (zselé formájában)
A savat gyári fecskendőben az orvos kezébe adjuk.
A kondicionálás 60sec.tart.
- az orvos a savazott felszín vízzel lemossa, majd szárítja.
- a kezelés további lépései a tömőanyag fajtájától függenek.

A, Fényrekötő tömőanyag

- a cavitás dentin falát dentinragasztóval fedheti az orvos /Gluma Dentin Bond,Dentin Adhesit,Dentin Protector /,melyet vatta gombócar vagy ecsetre tesz az asszisztens és az orvos kezébe adja

- az adhezív anyagot a zománcfalra és a kondicionált felszínre vattagombóccal vagy ecsettel helyezi fel az orvos, amit az asszisztens ad a kezébe. A felvitt réteget sűrített levegővel teríti, az oldószert elpárologtatja és egyben elvékonyítja azt.
- ezután a felvitt réteget megvilágítjuk /40 sec./
- a tömőanyagot az asszisztens által odatartott tubusból szedi ki az orvos
- a tömőanyagot minden más felesleges mozgástól kímélni kell
- a tömőanyagot megvilágítjuk /20-40 sec/.

B, Kémiai kötésű tömőanyag

- felhelyezi a bondot és attól függően, hogy milyen a bondrendszer szétosztalja és rászárítja a fogfelszínre levegővel.(Vannak olyan kémiai kötésű tömőanyagok pl. Evicrol, amelyhez nincs bondrendszer).
- a tömőanyagot az orvos kérésére megkeverjük, majd a keze alá tartjuk, ahonnan műanyag spatulával elveszi és betömöríti az üregbe. Ezeknek a tömőanyagoknak a kötése automatikusan kémiailag megindul és általában 1.5-2 percig tart.
- az ezután következő lépések mind a két fajtájú tömőanyagnál megegyeznek
- az orvos a tömést az előkészített eszközzel kidolgozza.
- az occlusiót artikulációs papírral ellenőrzi
- a beteg alaposan kiöblíti a száját
- a beteg felvilágosítása /tömőanyagtól függően színező ételek és italok fogyasztása 1 napig nem ajánlott/
- következő kezelés időpontjának egyeztetése után a beteg távozik
- műszerek fertőtlenítése, tisztítása, előkészítése sterilizáláshoz
- fogászati kezelőegység fertőtlenítése

9, Felhasznált szakirodalom:

Dr. Orosz Mihály: Fogászati és dentálhigienikusok könyve.